

Patientstödjare Länssjukhuset Ryhov

En sammanfattning

Författare: Joakim Edvinsson

Årtal: 2014

Författare: Joakim Edvinsson

Förvaltning

Länssjukhuset Ryhov

Arbetsplats/enhet

Dialysenheten

Kontaktinformation

036-32 51 22, joakim.edvinsson@lj.se

Sammanfattning

Länssjukhuset Ryhov har en uttalad strategi att verksamheten ska bedrivas personcentrerat. I olika sammanhang har personer med erfarenhet av att vara patient använts i utvecklingsarbete. Sjukvårdens uppdrag är att ge en god och säker vård. Detta sker i samspelet mellan patient och det är där vårdbehov identifieras, beslut om diagnostik fattas och behandling genomförs. Ett personcentrerat arbetssätt har en positiv inverkan på vårdens resultat. Varje person är expert på upplevelsen av sin egen hälsa och ohälsa.

Sjukvården förändras i riktning mot ökad delaktighet för personer i kontakt med vården, inte minst vid kroniska sjukdomar. För att på ett optimalt sätt stödja patienter att komma vidare i en situation där man fått information om att man drabbats av en kronisk sjukdom med kanske livslång behandling, är en person med liknande erfarenhet en resurs att räkna med. Ett projekt med patientstödjare har pågått sedan november 2012

Utvärdering av projektet visar på en stor nöjdhet framförallt hos personer som är nya och oerfarna i sin sjukdom.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	1
2. Syfte och mål	1
3. Arbetsätt.....	1
4. Resultat.....	2
5. Diskussion	3
6. Slutsats.....	3

1. Bakgrund

Länssjukhuset Ryhov har en uttalad strategi att verksamheten ska bedrivas personcentrerat. I olika sammanhang har personer med erfarenhet av att vara patient använts i utvecklingsarbete.

Sjukvårdens uppdrag är att ge en god och säker vård. Detta sker i samspelet mellan patient och det är där vårdbehov identifieras, beslut om diagnostik fattas och behandling genomförs.

Ett personcentrerat arbetssätt har en positiv inverkan på vårdens resultat. Varje person är expert på upplevelsen av sin egen hälsa och ohälsa.

Sjukvården förändras i riktning mot ökad delaktighet för personer i kontakt med vården, inte minst vid kroniska sjukdomar. För att på ett optimalt sätt stödja patienter att komma vidare i en situation där man fått information om att man drabbats av en kronisk sjukdom med kanske livslång behandling, är en person med liknande erfarenhet en resurs att räkna med.

Det finns en rad olika exempel på detta. I samarbete med Qulturum, utvecklingsenhet i landstinget, skrevs en bok, "smaken av vatten", som skildrar Inga-majs berättelse efter en ha råkat ut för en vårdskada. Hennes berättelse använts i patientsäkerhetsarbetet. Medicinsk Rehab har tidigt haft patientinstruktörer anställda. Det är personer som själva är rullstolsburna efter drabbats av olycka och förlamning. Dessa är tränare för patienter som är i rehabilitering efter en olycka. Inom njurmedicin har behovet av patientstödjare utvecklats i takt med att självdialysens verksamhet utvecklats. Personer i behov av dialys är en grupp som är lämpad för hög grad av egenvård och inflytande på vården. Det är en grupp som återkommer ofta, behandlas på ett medicinsk tekniskt avancerat sätt och kan själv påverka mycket av behandling och livskvalitet om rätt förutsättningar ges. För att underlätta denna egenvårdsprocess uppkom idén att ha en instruktör som själv hade erfarenhet av att vara i dialysbehandling. Patientstödjare kan berätta om hela processen, vilka frågor som den har som drabbats av en sjukdom som påverkar för resten av livet. Det var efterfrågat av patienter som ville prata med någon som varit i samma situation. Sedan november 2012 finns en patientstödjare anställd medicinkliniken, finansierat genom nystartsbidrag från arbetsförmedlingen.

2. Syfte och mål

Att underlätta för personer med långvariga sjukdomar att leva med sin sjukdom

3. Arbetssätt

En person med erfarenhet av att genomgå dialysbehandling är projektanställd sedan november 2012.

Genomföra Stödjande samtal med patienter på njur- och endokrinsektionen

Vara resursperson i "Träffpunkt Njure", Lärcafé m.m.

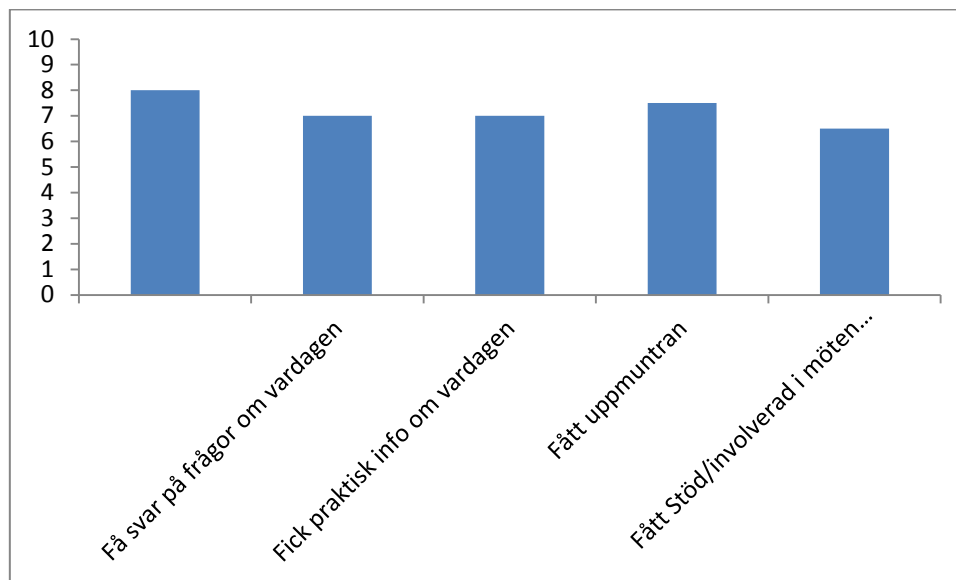
Medverka vid studiebesök

Medverka vid utbildningsinsatser för studenter på kliniken

Ska inte vara involverad i den medicinska vården, teknik, läkemedel eller maskiner

4. Resultat

En enkät skickades ut till samtliga (n=80) som gick i dialys och deras närstående. Svarsfrekvens 58 %. Majoriteten 72 % av svaren var från patienten själv.

Graf 1. Enkät svar om patientstödjare. Maj 2014.

Att träffa person med kronisk sjukdom värderades högt i enkäten (Medianvärde 8, skala 0-10) I kommentarerna till enkäten framgick att personer som haft sin sjukdom kort tid var mer positiva än personer som haft sjukdomen länge.

Exempel på kommentarer

- "Tyvärr fick jag träffa patientstödjare i sent skede i behandlingen. Vad som är viktigt i tidigt skede få kontakt med den som har stor erfarenhet av livet som dialyspatient och livet"

- "Jag har haft njursvikt i 40 år så det var inget nytt"

- "I och med de mötena har jag fått svar (både fakta och känslomässiga) på många frågor"

- "Förstår mina frågor bättre än någon som ej har haft samma sjukdom".

Det fanns inga direkta negativa kommentarer om patientsstödjarens arbete.

5. Diskussion

Att träffa person med kronisk sjukdom värderades högt i enkäten (Medianvärde 8, skala 0-10) I kommentarerna till enkäten framgick att personer som haft sin sjukdom kort tid var mer positiva än personer som haft sjukdomen länge. Det fanns inga direkta negativa kommentarer om patientstödjarens arbete.

Socialstyrelsen och fackliga organisationer har godkänt rollen.

Gränsen mellan patientstödjares uppdrag och medarbetarna i vårdens roll är glasklar. Patientstödjare är inte involverad i den medicinska vården. Detta har Socialstyrelsen gett klartecken till sedan en riskanalys har tagits fram. Även fackliga skyddsombud har tagit del av riskanalysen.

För medicinkliniken handlar projektet med patientstödjare om att möta det ökade behovet och lagkravet om patientens delaktighet.

6. Slutsats

Projektet kommer fortsätta med utökning av målsättningen för 2015:

- Att sprida till flera verksamheter på sjukhuset och i landstinget
- Skapa en tydlig struktur för informations spridning om patientstödjare